

KÄRKÖLÄN VARHAISKASVATUSPALVELUT

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
13.11.2025

Varhaiskasvatuspäälikkö Sari Kaurama
Varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja- varhaiskasvatuksen opettaja
Sirpa Jantunen

VARHAISKASVATUKSEN ARVOPOHJA

- Varhaiskasvatuksen järjestämistä *ohjaavat velvoitteet* perustuvat Suomen perustuslakiin, varhaiskasvatuslakiin ja varhaiskasvatuksesta annettuun valtioneuvoston asetukseen sekä Varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin.
- Lisäksi toimintaa ohjaavat alan *ammattieettiset ohjeistukset* sekä *Kärkölän kunnan arvot*.
- Varhaiskasvatussuunnitelmat muodostavat *kolmitasoisen kokonaisuuden*, johon kuuluvat valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä lasten omat varhaiskasvatussuunnitelmat. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden arvoperustan *yleisperiaatteina* ovat lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen, yhdenvertaisuus, tasa-arvoinen kohtelu sekä inklusiiviset periaatteet.
- Oikealla kuvattuna Vuokkoharjun päiväkodin työskentelyn tueksi muodostetut arvot, arvot kuvattu osana paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa.

IHMISENÄ KASVAMINEN

Aikuiset lähellä, mallintamassa ja sanoittamassa ystävällisiä tekoja
Kaveritaidot ja kiusaamisen ehkäiseminen
Positiivinen palaute arjen kaikenlaisissa onnistumisissa

PERHEIDEN MONIMUOTOISUUS

Kunnioittava ilmapiiri huoltajien kanssa tehtävässä yhteistyössä
Arvostetaan erilaisia perheitä ja keskustellaan erilaisuudesta lasten kanssa

LAPSUUDEN ITSEISARVO

Huomioidaan lapset yksilönä
Vuorovaikutus henkilöstön ja lasten välillä
Lapsen oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään

MEILLE TÄRKEITÄ ARVOJA

YHDENVERTAISUUS JA TASA-ARVO

Jokainen lapsi on arvokas omana itsenään
Kannustetaan lasta valintoihin sukupuolesta, syntyperästä, kulttuuritaustasta tai muista henkilöön liittyvistä syistä riippumatta

TERVEELLINEN JA KESTÄVÄ ELINTAPA

Tarjoamme riittävän ravinnon, levon ja mahdollisuuden liikkumiseen
Harjoitellaan kierrättämistä
Retkeillään luontoa kunnioittaen

LAPSEN OIKEUDET

Lapsi osana ryhmää ja yhteisöä
Aikuinen mahdollistaa monipuolista leikkiä
Lapsilla mahdollisuus valita mieleiset leikit, leikkipaikat ja leikkiin tarvittavat välineet

VARHAISKASVATUKSEN TAVOITTEET SEKÄ TEHTÄVÄT

- Tukea oppimisen edellytyksiä, elinikäistä oppimista ja koulutuksellista tasa-arvoa
- Turvata yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, sosiaalinen osallisuus sekä yhteisöllisyys
- Varhaiskasvatuksen tehtävänä on lisäksi tukea huoltajia heidän kasvatustyössään sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun
- *Esiopetuksessa huomioidaan* yllä mainittujen lisäksi tavoite edistää yhteistyössä huoltajien kanssa lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiä, vahvistaa lasten sosiaalisia taitoja ja tervettä itsetuntoa leikin sekä myönteisten oppimiskokemusten avulla
- *Esiopetuksen tavoitteena* on lisäksi tehdä tiivistä yhteistyötä perusopetuksen kanssa, jotta muodostetaan lapsen kasvun ja oppimisen kannalta johdonmukainen etenevä kokonaisuus esiopetuksesta perusopetukseen
- *Esiopetusta ohjaavat* ylätasolla laki ja kansalliset perusteet, ja tarkemmalla tasolla kunnan laatima paikallinen esiopetussuunnitelma. Keskeisiä ohjaavia asiakirjoja ovat Suomen perustuslaki ja perusopetuslaki, valtioneuvoston asetus sekä Opetushallituksen laatimat esiopetussuunnitelman perusteet. Muita lakisääteisiä velvoitteita sisältyvät esim. oppilas- ja opiskeluhuoltolakiin, yhdenvertaisuus- ja tasa- arvolakiin sekä kansainvälisiin sopimuksiin (esim. YK:n lapsen oikeuksien sopimus).

VARHAISKASVATUS KÄRKÖLÄSSÄ

- Kärkölässä varhaiskasvatusta tarjotaan *perhepäivähoidossa, päiväkodissa ja esiopetuksessa* (täydentävä varhaiskasvatus). Kunnan perhepäivähoitajien (kaksi) lisäksi kunnassa toimii yksityinen perhepäivähoitaja, jonka valvonta kuuluu Kärkölän kunnalle. Kunnallisessa perhepäivähoidossa on tällä hetkellä seitsemän lasta ja yksityisessä neljä lasta. Muissa lähikunnissa on varhaiskasvatuksessa kuusi kärköläläistä lasta (mm. Onnentupa, ryhmäperhepäiväkotit Tennilässä).
- Päiväkodissa tarjotaan myös *vuorohoitoa* arkisin, viikonloppuisin ja arkipyhinä vuorohoito järjestetään ostopalveluna Salpakankaan päiväkodissa Hollolassa. Tällä hetkellä Salpakankaan palveluja käyttää säännöllisesti yksi lapsi.
- *Yhteistyötä* eri päivähoitomuotojen välillä tehdään mm. siten, että päiväkotit tarjoaa varahoitoa perhepäivähoidon lapsille ja henkilöstöllä on yhteisiä koulutuksia ja työiltoja. Mahdollisuuksien mukaan perhepäivähoitajat ja esiopetus osallistuvat yhteisiin tapahtumiin. Päiväkodin piha on myös perhepäivähoitajien käytettävissä.
- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen *muuta henkilökuntaa* ovat varhaiskasvatuksen erityisopettaja- varhaiskasvatuksen opettaja ja perheohjaaja.
- Varhaiskasvatus toimii *Vuokkoharjun päiväkodissa* klo 5-22.30 välillä. Vuokkoharjun päiväkodissa on *kolme aluetta*, joissa viisi ryhmää ja 84 lasta (tällä hetkellä). Päiväkodissa on kolme 3-5 –vuotiaiden lasten ryhmää ja kaksi alle 3-vuotiaiden lasten ryhmää.
- *Henkilöstö* koostuu kahdeksasta varhaiskasvatuksen opettajasta ja varhaiskasvatuksen yhdestätoista lastenhoitajasta. Hoitajista vuorohoidon lastenhoitajina toimii kolme hoitajaa sekä resurssihoitajina lasten tuen tarpeille kaksi.

VARHAISKASVATUS KÄRKÖLÄSSÄ

- *Varhaiskasvatustlaki & valtioneuvoston asetus* määrittelevät päiväkodin kasvatusta-, opetusta- ja hoitotehtävissä toimivien suhdeluvusta varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrän sekä heidän ikänsä perusteella. Valtioneuvoston asetuksen mukaan enintään seitsemää kolme vuotta täyttäneitä lasta kohden tulee olla vähintään yksi varhaiskasvatustlain mukaiset kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö. Enintään neljää alle kolmivuotiaasta lasta kohden tulee olla vähintään yksi kelpoisuusvaatimukset täyttävä henkilö.
- *Esiopetus* toteutuu Kärkölen kunnan yhtenäiskoulun yhteydessä Keltasiiven tiloissa. Myös *esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus* toteutetaan Keltasiiven tiloissa.
- Esiopetusta järjestetään *yhdessä ryhmässä* (Safiirit), jossa työskentelee yksi esiopetustapahtumien omaavaa varhaiskasvatustuksen opettaja sekä neljä varhaiskasvatustuksen lastenhoitajaa. Opetus- ja kulttuuriministeriön suosituksen mukaan kouluissa annettavassa esiopetusryhmässä voi olla enintään 13 lasta tai 20 lasta, jos ryhmässä on toinen koulutettu aikuinen.
- Esiopetuksessa ja sitä täydentävässä varhaiskasvatuksessa on 18 lasta. Yksi lapsi on kotiopetuksessa.
- *Esiopetus*aika on 9-13 maanantaista perjantaihin. Tämän ympärille muodostuu *täydentävän varhaiskasvatustuksen aika*, joka on 6.30-17 maanantaista perjantaihin. *Esioppilaiden vuorohoito* toteutetaan Vuokkoharjun päiväkodissa päiväkodin aukioloaikojen mukaisesti.
- Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa toimii tällä hetkellä kaksi työntekijää valtionavustuksella. *Erityisavustus on tarkoitettu varhaiskasvatustuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin 2024-2027.*

AJANKOHTAISIA TIETOJA KÄRKÖLÄN VARHAISKASVATUKSESSA

- *Syntyvien lasten määrä* Kärkölässä vuonna -24 oli 19, v. 2025 syntyneitä Kärkölän neuvolassa on kirjoilla tällä hetkellä 24 (laskettuja aikoja vielä tulossa loppuvuoteen muutama), v. 2026 laskettuja aikoja tällä hetkellä 11 kesäkuulle saakka, (keskimääräisesti 20 lasta/vuosi syntyy Kärkölään, lähde: terveydenhoitaja Helga Rinne)
- Eli tällä hetkellä varhaiskasvatuksen tarpeessa ei näyttäydy merkittävää laskua syntyvyyden osalta
- Tällä hetkellä *alle 3-vuotiaiden ryhmissä Suomi toisena kielenä* –lapsia on neljä.
- Tällä hetkellä *3-5 –vuotiaiden ryhmissä erityistä tukea tarvitsevia lapsia* on neljä, joista kolme on *pidennetyssä oppivelvollisuudessa*. *Tehostettua tukea* tarvitsevia lapsia on kolme. Suomi toisena kielenä –lapsia on 3-5 –vuotiaiden ryhmissä seitsemän.
- *Esiopetuksessa* on tällä hetkellä kaksi lasta, joilla on *lapsikohtaisen tuen tarve*. *Suomi toisena kielenä* –lapsia on *esiopetuksessa* yksi.

PERHEOHJAUS

- *Perheohjaukseen voi ottaa yhteyttä moninaisissa asioissa. Perheohjauksesta saa neuvontaa ja ohjausta kaikissa lapsiperheiden elämää koskevissa asioissa. Perheohjaajaan voi olla yhteydessä hyvin matalalla kynnyksellä asiassa kuin asiassa.*
- Perheohjauksessa voidaan *keskustella* esimerkiksi lasten kasvusta ja kehityksestä sekä sen tukemisesta, vanhemmuudesta, vanhemman jaksamisesta arjessa, yksinäisyydestä, parisuhteesta tai mistä tahansa, mikä on mielen päällä.
- Perheohjaaja *auttaa löytämään sopivia keinoja* perheiden arjen tukemiseen ja *ohjaa oikeanlaisen avun piiriin tarpeen mukaan*. Perheohjauksen *tavoitteena on lisätä perheiden kokonaisvaltaista hyvinvointia eri palveluiden kautta*.
- Perheohjaus on *maksuton palvelu* Kärkölän lapsiperheille, joissa on pieniä lapsia. *Palvelun piiriin* kuuluvat alle kouluikäiset lapset perheineen sekä myös pienten koululaisten (1.-2.lk) perheet voivat hakeutua perheohjaajan luo.
- Perheohjaajan työhön kuuluu *monenlaisten ryhmien järjestäminen* mm. avoin varhaiskasvatus, iltaperhekahvila, koko perheen liikuntakerho, sylikkäin- ryhmä, teema- kurssit, retket ja tapahtumat.

SEUDULLINEN ARVIOINNIN KOKONAISUUS

SYYSKUU

LOKAKUU

MARRASKUU

JOULUKUU

TAMMIKUU

HELMIKUU

Lasten arviointi

Ryhmissä pelataan Seikkaillen
Päijät-Hämeessä -peliä

Pelaamista jatketaan.
Lasten arviointi osaksi Valssi
pohdintakeskusteluja.

Päiväkodin Valssi
yhteenvetoon kirjataan lasten
ajatukset

Valitaan
arvioinnin
kohde

Huoltajien kysely

Kuntakohtaiset kysymykset
seututiimiin vk 41

Huoltajien kysely
avoinna viikot 45-47

Tuloksien analysointia

Henkilöstön kysely

Valssi itsearviointi

Valssi pohdintakeskustelut
(tiimi/päiväkoti)

Valssi koko kunnan
yhteenveto

Kehittäminen kunnissa alkaa

Seudullinen yhteenveto vaka-kehryyn
käsittelyyn

Kunta tiedottaa tuloksista

Seikkaillen Päijät-Hämeessä

Pelin tavoitteet

- Lapsen osallisuuden vahvistaminen arvioinnissa
- Matalan kynnyksen digikokeiluihin kannustaminen
- Lasten lähiseututuntemuksen vahvistaminen

Pelin avulla kuullaan lapsen näkemyksiä kaikissa Päijät-Hämeen kunnissa varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen arvioinnissa.

Peliä on kehitetty yhdessä varhaiskasvatusikäisten lasten, henkilöstön ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Lapset ovat olleet tasavertaisia toimijoita aikuisten kanssa. Pelilauta, hahmot ja pelin säännöt on kehitetty lasten ajatusten pohjalta.

Peliä on jo tänä syksynä hyödynnetty lasten arvioinnin välineenä ja lasten sekä kasvattajien kokemukset ovat olleet positiivisia.

Kuva: Susanna Arola

Kehittämishankkeessa mukana:

LAHDEN
MUSEOT

Lahden
ympäristö-
kasvattajat

Salpausselkä
Geopark
FINLAND

En minä vuosien jälkeen enää muista, mitä me laskettiin.

Mutta minä muistan, miten minua katsottiin,
miten minusta selkäni takana puhuttiin.

En minä muista, mitä sanaluokista sanottiin,
mutta minä muistan, miten minua opetettiin.
En minä muista, mitä käsialavihkoon kirjoitettiin,
mutta minä muistan, miten minulle puhuttiin.

Kiitos, että välitit.

Kiitos, että kuuntelit.

Kiitos, että polveeni puhalsit.

Kiitos, että olit peili, josta näin arvokkaan itseni.

M. Matilainen 2022

LISÄTIETOJA JA YHTEYSHENKILÖT

Sivistysjohtaja Petri Käkönen, 0447702130,

petri.kakonen@karkola.fi

Varhaiskasvatuspäällikkö Sari Kaurama, 0447702101,

sari.kaurama@karkola.fi

Varhaiskasvatusyksikön apulaisjohtaja- varhaiskasvatuksen opettaja

Sirpa Jantunen, 0447702100,

sirpa.jantunen@karkola.fi

Perheohjaaja Jenna Pyyhtiä, 0447702157,

jenna.pyyhtia@karkola.fi

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja- varhaiskasvatuksen opettaja

Enni Saxlin, 0447702102,

enni.saxlin@karkola.fi

Toimistos sihteeri

Minna Vähä-Pietilä, 0447702071,

minna.vaha-pietila@karkola.fi

FB: Kärkölän kunta

FB: Kärkölän perheohjaus

IG: karkolan_perheohjaus

IG: vuokkoharjun_paivakoti_karkola